

Orwell i wszystko jasne!

"Żeby pisać prostym, żywym językiem, trzeba móc swobodnie myśleć - kto zaś myśli swobodnie, nigdy nie będzie wyznawcą politycznej ortodoksji" ("Totalitaryzm a wolność słowa", styczeń 1946, z biografii Orwella pióra D.J. Taylora z 2003 roku)

George Orwell, właściwie Eric Arthur Blair (ur. 25 czerwca 1903, zm. 21 stycznia 1950) - pisarz i publicysta angielski, uczestnik hiszpańskiej wojny domowej. Urodzony w Motihari w Bengalu, do Anglii przeprowadził się w 1907 roku. Jego dzieła odznaczają się inteligencją i dowcipem oraz wrażliwością na nierówności społeczne. Zagorzały krytyk systemów totalitarnych, zwolennik socjalizmu demokratycznego.

Często uznawany za najlepszego kronikarza angielskiej kultury XX wieku, Orwell pisał powieści i felietony; zajmował się także krytyką literacką. Za jego najbardziej znane dzieła uznawane są: futurystyczna, antyutopijna powieść "1984" i satyryczna opowieść będąca alegorią systemu totalitarnego, "Folwark zwierzęcy". Obie te książki sprawiły, że Orwell należy do najbardziej znanych pisarzy XX wieku.

Brał udział w wojnie domowej w Hiszpanii w latach 1936-1937, gdzie walczył na froncie po stronie republikańskiej w milicji robotniczej antystalinowskiej Robotniczej Partii Zjednoczenia Marksistowskiego (POUM), a następnie w przybyłych z Anglii oddziałach ochotników wystawionych przez brytyjską Independent Labour Party. Brał udział w walkach na froncie aragońskim. Po zdelegalizowaniu POUM oraz wybuchu w maju 1937 r. "wojny domowej w ramach wojny domowej" między anarchistami a stalinowcami, ukrywał się z żoną przed represjami.

Był ścigany przez Gwardię Cywilną podczas nakazanej przez Moskwę (i kierowanej przez rezydenta NKWD Aleksandra Orłowa) akcji likwidacji POUM (w czerwcu 1937) i mordowania jej członków, łącznie z żołnierzami walczącymi na froncie. 20 maja 1937 r. został postrzelony przez snajpera. 20 czerwca przekroczył granicę francuską i wrócił do Anglii. Swoje wspomnienia z tego okresu zawarł w autobiograficznej książce "W hołdzie Katalonii", wydanej w Anglii jeszcze w czasie trwania hiszpańskiej wojny domowej (1938), która demaskowała zbrodniczą rolę sowieckich służb specjalnych NKWD i GRU w Hiszpanii oraz faktyczne działania stalinowców zwalczających rewolucję.

Wiódł życie trampa, był pomywaczem, nauczycielem, zbieraczem chmielu, żebrakiem, milicjantem, policjantem, hodowcą drobiu i uprawiał warzywa, współpracował z wieloma periodykami i czasopismami, pracował w BBC i był korespondentem wojennym we Francji w 1945. W 1944 r. wraz z żoną adoptował urodzonego 14 maja Richarda Horatio, a po jej śmierci 29 marca 1945 powrócił do Anglii.

Zmarł w Londynie w wieku czterdziestu siedmiu lat na gruźlicę (której nabawił się w 1938) na kilka dni przed zamierzoną podróżą do sanatorium w Szwajcarii. Czas ostatnich trzech lat życia dzielił pomiędzy łóżkiem szpitalnym, tworzeniem "1984" (ponieważ zaczął pisać w roku 1948, przestawił ostatnie dwie cyfry i tak trafił w rok 1984), wreszcie wyprawami ukochanym motocyklem Royal Enfield 350.

http://www.youtube.com/watch?v=ZRF9Aro_1Ck

Orwell jest autorem pojęcia "Wielki Brat patrzy" ("Big Brother is watching you") ("1984"), zdania "wszystkie zwierzęta są równe, ale niektóre są równiejsze od innych" ("all animals are equal, but some animals are more equal than others") ("Folwark zwierzęcy") określeń: "nowomowa" ("new-speak"), "policja myśli" ("thought police"), "dwójmyślenie" ("doublethink"), "myślzbrodnia" ("thoughtcrime") i wizjonerem totalnej elektronicznej inwigilacji.

Bliski socjalistycznej lewicy (swoje poglądy określał mianem "demokratycznego socjalizmu"), a w czasie wojny

hiszpańskiej anarchizmowi; krytyk i demaskator mechanizmów zniewolenia człowieka w totalitarnych systemach komunistycznym i narodowo socjalistycznym, a także w kapitalizmie i systemie politycznym panującym w Wielkiej Brytanii.

* * *

Christopher Hitchens o Orwellu i systemach totalitarnych (tu 1. część z 7., reszta na YouTube):

http://www.youtube.com/watch?v=QSNKP33ph_Q

Christopher Hitchens o "1984" (1/2):

<http://www.youtube.com/watch?v=F3HV9xko8ME>

* * *

"1984", trailer:

<http://www.youtube.com/watch?v=Z4rBDUJTnNU>

* * *

Cytaty:

"Ludzie usiłowali zachowywać się prawdziwie po ludzku, a nie jak koła zębate w kapitalistycznej maszynie." ("W hołdzie Katalonii", 1938)

"Nic bardziej nie przyczyniło się do skorumpowania oryginalnej idei socjalizmu od przekonania, że Rosja jest socjalistycznym krajem i tego, że każdy czyn jej władców, jeśli nie naśladowany, to musi być przynajmniej usprawiedliwiony."

"Nikt nie jest patriotą, gdy chodzi o podatki."

"Sport brany na poważnie nie ma nic wspólnego z fair play. Jest nierozzerwalnie związany z nienawiścią, zazdrością, chępliwością, z pogardą dla wszelkich zasad i sadystyczną przyjemnością z oglądania przemocy: innymi słowy jest to wojna minus strzelanie."

"Ważniejsze od przetrwania jest zachowanie swojego człowieczeństwa."